

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.222/2018/6.

A tanács tagjai: . Farkas Attila a tanács elnöke, előadó bíró
. Csőke Andrea bíró

Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dániel Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes képviselője: dr. Becsei Zoltán ügyvéd

A per tárgya: kölcsön visszafizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Gyulai Törvényszék 2.Pf.25.460/2017/6. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Békéscsabai Járásbíróság 5.P.20.433/2016/37. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 528.500 (ötszázhuszonnyolcezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes 2000. november 20-tól 2010. június 1-jéig önálló képviselőre jogosult vezető tisztségviselője volt a **Sz.** Szolgáltató Kft.-nek (a továbbiakban: adós gazdálkodó szervezet).
- [2] Az adós és a **R.** Bank Zrt. között 2009. június 12-én bankszámlahitel-szerződés jött létre 20.000.000 Ft hitelkeret biztosítására, a megjelölt kamatláb mellett (HUF RIVHK+0,75%). A szerződés utalt az elválaszthatatlan részét képező Kis- és Középvállalati Hitelezés Általános Szerződési Feltételekre (továbbiakban: KKV HÁSZF), valamint az Általános Üzleti Feltételekre (továbbiakban: ÁÜF), amelyek átvételét adós a szerződés aláírásával igazolta. A bankszámlahitel-szerződést az alperes az adós tulajdonosaként aláírta, egyúttal a szerződés záradéka szerint készfizető kezesként kijelentette a bankszámlahitel-szerződés rendelkezéseinek megismerését, amely alapján vállalta a biztosíték nyújtását.
- [3] Az alperes 2009. június 12-én készfizető kezességet vállalt az adós által kötött bankszámlahitel-szerződéssel kapcsolatban 20.000.000 Ft és járulékai megfizetésére.
- [4] A szerződő felek a bankszámlahitel-szerződést három alkalommal módosították. A 2009. június 17-i módosítás a bankszámla-hitelkeret lejáratát, igénybevételi lehetőségét, a 2010. június 11-i módosítás a bankszámla-hitelkeret lejáratát érintette, a 2010. július 13-i módosítás pedig a hitel ügyleti kamatlábát (1 havi BUBOR +6,3%), illetve a kamatszámítás módját. A harmadik szerződésmódosítás értelmében megszűnt az adós bankszámla-hitelkeret igénybevételi lehetősége, az általa addig igénybe vett 20.000.000 Ft hitelösszeget (tartozást) a bank átvezette egy a tartozás nyilvántartása céljából megnyitott számlára, a tartozást az adós 60 egyenlő részletben kellett megfizesse. A bankszámlahitel-szerződés módosításait az alperes a társaság ügyvezetőjeként és készfizető kezesként is aláírta.
- [5] A **R.** Bank Zrt. 2010. december 1-jén azonnali hatállyal felmondta az adóssal kötött bankszámlahitel-szerződést, felmondó nyilatkozatát a készfizető kezes alperes részére is megküldte.
- [6] A bankszámlahitel-szerződésből eredő követelés biztosítására a **G.** Hitelgarancia Zrt.-vel kötött készfizető kezesi szerződés alapján a kezes 2011. február 15-én 16.736.876 Ft-ot megfizetett a hitelező bank részére.
- [7] A **G.** Hitelgarancia Zrt. és a **R.** Bank Zrt. 2014. november 12-én a felperesre engedményezték az adóssal kötött bankszámlahitel-szerződésből eredő követelésüket, a **G.** Hitelgarancia Zrt. 16.736.875 Ft + járulékai, a hitelező bank 4.406.585,9 Ft és járulékai összegében. Az engedményezésről szóló értesítést az alperes 2015. február 17-én átvette.
- [8] A felperes részére teljesítés az engedményezett követelésből nem történt, sem az adós, sem az alperes részéről.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [9] A felperes módosított keresetében 5.285.000 Ft és járulékai

megfizetésében kérte az alperes marasztalását.

[10] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 5.285.000 Ft tőkét és járulékait, a keresetet ezt meghaladóan elutasította.

[12] Az alperes fellebbezése folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[13] A jogerős ítélet indokolása szerint a hitelszerződéshez tartozó banki hirdetmények csatolása nélkül a kamat tényleges mértéke az alperestől nem volt követelhető, ez azonban nem jelentette az egész szerződés semmisségét, csupán azt - ahogy arra az elsőfokú ítélet helyesen utalt -, hogy a felek a kamatlábban nem egyeztek meg. Mindez az alperes tőkefizetési kötelezettségét nem érintette, a kamatkövetelés jogalapjának bizonyítatlansága nem vonta maga után a tőkekövetelés érvénytelenségét. Hangsúlyozta a törvényszék, hogy a felperes kamatot nem is érvényesített.

[14] A bankszámlahitel-szerződés 2010. július 13-i módosításából kiemelte a másodfokú bíróság a 6. pont rendelkezését, amely szerint a felek együttesen állapították meg az ügyfél által igénybe vett bankszámlahitel összegét a szerződésmódosítás aláírásának napjáig 20.000.000 Ft-ban, amelyet tartozásként nevesítettek. Megállapodtak egyúttal, hogy a tartozás összegét a pénzüintézet átvezeti a bankszámla további működtetése érdekében egy a tartozás nyilvántartása céljából megnyitott számlára. A szerződés ilyen tartalmú módosításával szemben - amely tartalmazta tehát az adós tartozását összegszerűségében is, igazolta egyúttal ebben a körben az alperes eljárását egyrészt ügyvezetőként, másfelől készfizető kezesi minőségében - a perben az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a 20.000.000 Ft-os tartozást akár ő, akár az adós visszafizette. Az alperes a perben visszafizetést nem bizonyított, ezért helyesen marasztalta az elsőfokú bíróság a kereset szerint, az alapjául megjelölt jogviszony helyes minősítésével.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[15] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, a kereset elutasítását, másodlagosan az ügyben eljárt első- vagy másodfokú bíróság utasítását kérte új eljárásra és új határozat hozatalára.

[16] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 205. § (1)-(2) bekezdését, 205/A. § (1)-(2) bekezdését, 207. § (1) bekezdését, 214. § (1) bekezdését, 273. § (1) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 121. § (1) bekezdés c) pontját, 164. § (1) bekezdését, 172. § (2) bekezdését.

- [17] Előadta, hogy a felperes a felek közötti szerződés valamennyi komponensét, a teljes szerződést igazoló iratokat - a szerződés elválaszthatatlan részét képező általános szerződési feltételeket - nem csatolta, ezért az ügyben eljáró bíróságok nem tudták feltárni a teljes jogviszonyt, az alperest nem létező szerződés kapcsán marasztalták, eljárásukkal sérült az rPtk. 273. § (1) bekezdése és az rPp. 121. § (1) bekezdés c) pontja is. Az egyedi és általános szerződési feltételek a szerződést együttesen alkották [rPtk. 205. § (1)-(2) bekezdés, 205/A. § (1)-(2) bekezdés]. Ennek igazolása nélkül a felperes nem bizonyította, hogy követelését létrejött szerződésre alapítja, illetve nem határozta meg keresetlevelében az érvényesíteni kívánt jogot.
- [18] Állította, hogy a felmondási nyilatkozat, amelyet a felperes a KKV HÁSZF XVII.3.4.c. pontjára alapított, nem lett volna érvényesként elfogadható, az átvételét igazoló tértivevény hiányában megalapozatlan a felmondó nyilatkozattal kapcsolatos ítéleti következtetés. Az ügyben eljáró bíróságok a felmondó nyilatkozat joghatással bíró érvényes felmondásként történt elfogadásával megsértették az rPtk. 214. § (1) bekezdését. A bankszámlahitel-szerződés 3. számú módosításának 6. pontjával kapcsolatban az rPtk. 207. § (2) bekezdése alapján arra mutatott rá, hogy a kikötés általános szerződési feltételnek minősül, azt tartozáselismerő nyilatkozatként értelmezni nem lehet. Állította, hogy a bankszámlahitel-szerződés a felek között a kamatban való megállapodás hiányában nem jött létre, a szerződés 4. pontja az ügyleti kamatot illetően értelmezhetetlen a HUF RIVHK kitétellel. Létre nem jött szerződés alapján az alperesnek helytállási kötelezettsége nincs. Megjegyezte, hogy az első-, másodfokú ítélet is alátámasztja álláspontját a szerződés létre nem jöttével kapcsolatban, mivel tartalmazzák, hogy kamat meghatározására nem került sor a szerződésben, illetve hogy kamat az alperestől nem követelhető.
- [19] Az rPp. 172. § (2) bekezdése megsértése körében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság az alperest nem hallgathatta volna meg az adós ügyvezetőjeként, hiszen idézésére kezesként került sor. Annak ellenére, hogy az első fokon eljáró bíróság alperesként idézte és hallgatta meg az alperest, a tárgyalási jegyzőkönyv szerint kérdéseit az alpereshez mint az adós ügyvezetőjéhez intézte, anélkül hogy tanúkénti meghallgatására áttért volna. Álláspontja szerint ezért a meghallgatásban rögzítettek nem voltak felhasználhatóak az ítéleti döntéshez.
- [20] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, annak helyes indokaira tekintettel.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [21] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül, és azt nem találta jogszabálysértőnek.

- [22] A felperesnek az rPp. 121. § (1) bekezdés c) pontja értelmében csak az igénye érvényesítése szempontjából lényeges tényeket és bizonyítékokat kell a bíróság rendelkezésére bocsátania, és - az rPp. 163. § (1) bekezdéséből következően - a bíróságnak is csupán a per eldöntéséhez szükséges körben kell a tényállást tisztáznia, a bizonyítási eljárást lefolytatnia. A felperes a módosított keresetében érvényesített követelését az adós gazdálkodó szervezettel 2010. július 13-án kötött, a bankszámlahitel-szerződés 3. számú módosítása elnevezésű megállapodására, valamint az ahhoz kapcsolódóan az alperessel ugyancsak 2010. július 13-án kötött, a 2009. június 12-én létrejött készfizető kezesi szerződést módosító szerződésre alapította. A 2010. július 13-i megállapodással a felperes és az adós gazdálkodó szervezet - a rendelkezésre álló okiratból kitűnően - lezárták a korábbi bankszámlahitelkeret-megállapodásukat, megállapították a fennmaradt egyenleget, és meghatározták a tartozás megfizetésének feltételeit. Az alperes pedig a 2010. július 13-án kelt szerződésben e megállapodáshoz kapcsolódóan tett írásban a korábbi hasonló tartalmú jognyilatkozatát kiegészítve és részben módosítva készfizető kezességvállalási nyilatkozatot. Az alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott, az eredeti bankszámlahitel-szerződés részét képező általános szerződési feltételek vizsgálata mindezekre figyelemmel a jogvita eldöntése szempontjából szükségtelen volt. Az ügyben eljáró bíróságok tehát nem követtek el eljárási szabálysértést azzal, hogy ezeket az általános szerződési feltételeket nem vizsgálták.
- [23] Alaptalanul hivatkozott az alperes az eredeti bankszámlahitel-szerződés létre nem jöttére is. A 2009. június 12-én kelt, írásba foglalt, az elsőfokú eljárás iratai között fellelhető szerződés ugyanis rendelkezik a létrejöttéhez szükséges valamennyi tartalmi kellelkel, így egyebek mellett rögzíti a szerződő felek személyét, szerződéses kötelezettségvállalásaik tartalmát. Kölcsönt kamatmentesen is lehet nyújtani, de ha a felek szerződésükben ügyleti kamatot kívánnak kikötni, a kamatmegállapodás létrejöttéhez nem szükséges az ügyleti kamat mértékét számszerűleg megjelölni, hanem azt más egyéb alkalmas, kiszámítható módon is meghatározhatják. Az eredeti bankszámlahitel-szerződés a csatolt okirat 4. pontjából kitűnően változó kamatozással jött létre, a kamat mértéke a felek megállapodása szerint a **R.** Bank hirdetményeiben a forinthelekre vonatkozóan közzétett **R.** Irányadó Vállalati Hitelkamatláb + 0,75% volt. Kétségtelen, hogy mindezt a felek az írásba foglalt szerződésben HUF RIVHK+0,75% rövidített megjelöléssel adták meg, az alperes azonban az elsőfokú eljárás során előterjesztett érdemi ellenkérelméből (5.P.20.433/2016/3. számú irat) kitűnően a rövidített megjelölés tartalmával tisztában volt, hiszen maga adta elő, hogy a rövidítés mit jelent. A hitelkeret-megállapodást lezáró, a bankszámlahitel-szerződés 3. számú módosítása elnevezést viselő, 2010. július 13-án létrejött megállapodás egyébként, amelyre a felperes a perben érvényesített

igényét alapította, eltérő kamatmegállapodást tartalmaz, e megállapodás 4.1. pontjában ugyanis a kamat mértékét 1 havi BUBOR + 6,3%-ban állapították meg. Ettől függetlenül ügyleti kamatigényt a perben a felperes ténylegesen nem is érvényesített, a jogerős ítélet az alperest kamat fizetésére nem kötelezi.

- [24] A 2010. július 13-án a felperes és az adós gazdálkodó szervezet között létrejött megállapodás - bár nem a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból, hanem az rPtk. 242. §-ában megjelölt tartalmi követelmények hiánya miatt - valóban nem tekinthető tartozáselismerésnek. A követelés összegének megállapítása során azonban az ügyben eljáró bíróságok a megállapodást jogszabálysértés nélkül vették figyelembe, és ugyancsak helyesen, az rPp. 206. § (1) bekezdésének helytálló alkalmazásával állapították meg, hogy az adós gazdálkodó szervezet, illetve az alperes a tartozást nem törlesztette.
- [25] A felmondás jogellenességére, illetve közlésének elmaradására az alperes a per során nem hivatkozott, így amiatt, mert ezt a kérdést az ügyben eljáró bíróságok nem vizsgálták, jogszabálysértés a terhükre nem róható. Miután pedig a felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem a már meghozott jogerős ítélet jogszerűségének felülvizsgálatára irányul, az első- és másodfokú eljárás tárgyát nem képező kérdések a felülvizsgálati eljárásban új hivatkozásként sem adhatók elő, azokat a Kúria érdemben nem vizsgálhatja. Erre figyelemmel a Kúria csupán megjegyzi, hogy az alperes az elsőfokú eljárásban személyes meghallgatása során maga tett említést a felmondásról, a felmondás közlése tehát nyilvánvalóan megtörtént. A bankszámlahitel-szerződés 3. számú módosítása elnevezésű megállapodásban a tartozás törlesztésére megállapított futamidő egyébként is eltelt, követelését tehát a felperes felmondás hiányában is érvényesíthetné.
- [26] Az alperes a - jogi képviselője jelenlétében megtartott - személyes meghallgatása esetleges szabálytalanságát sem meghallgatásakor vagy egyébként az elsőfokú eljárás során, sem pedig az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében nem kifogásolta. A felülvizsgálati kérelem ezzel kapcsolatos hivatkozása ezért mint az első- és másodfokú eljárás tárgyát nem képező kérdés, tehát új hivatkozás, a korábban kifejtett okokból érdemben szintén nem vizsgálható. A Kúria erre figyelemmel csupán megjegyzi, hogy a meghallgatásról felvett tárgyalási jegyzőkönyvből (5.P.20.433/2016/5. számú irat) kitűnően az alperes személyes meghallgatása során semmilyen jogszabálysértés nem történt.
- [27] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [28] Az alperes az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperesnek a pertárgyértékhez és a kifejtett jogi képviseleti tevékenységhez igazodó mértékű ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási

költségét megfizetni.

[29] Az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében az alperes viseli.

[30] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

, 2018. október 30.

. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró, Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: